

JAUNIMO RAŠTIS

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ JAUNIMO LAIKRAŠTIS

Nr. 1/2 (47/48) Sausis/Vasaris 1954 mts.

KRISTUS IR TREMTIS

Kun. Lic. J. Pauperas

MINTYS SULIG ČIKAGOJE PASIUNTINYSTĖS ŠVENTĖS METU SAKYTU PAMOKSLU.

Abi sąvokos "Kristus" ir "tremtis" kiekvienam iš mūsų gerai suprantamos. Gi čia bus kalbėta apie kitą tremtį, vidinę tremtį. Paprastai vis manome, kad pažįstame Kristų, nesame nutolę nuo Dievo, nereikia mums grįžti į tėviškės namus, lyg iš kokių tai tremties, bet mūsų visas gyvenimas liūdija ką kitą. Mes esame tremtiniai, jei nesame tikėjimu grįžę prie Viešpaties.

Pirmieji žmonės, kai gyveno rojuje, nepažino nutolimo nuo Dievo. Tik Dievui nusidėję, buvo jie ištremti iš rojus. Nuo tada prasidėjo nuodėmininko tremties vargai. Gailestingasis Dievas siuntė savo vyrus, kurie Jo Žodžio pagalba kvietė sugrižti nuodėmių keliais, nutolstančiuosius ir būti Jo valios ir Jo pašimėgimo žmonėmis. Jis padėjo Mozei išvesti savo tautos žmones iš sunkios Egipto vergijos. Vėsdamas išrinktosios tautos žmones Jo pasirinktais keliais, mėgino Jis nuo nuodėmių pamėgimo patraukti jų širdis prie savęs, bet Viešpats turėjo skystis, kad

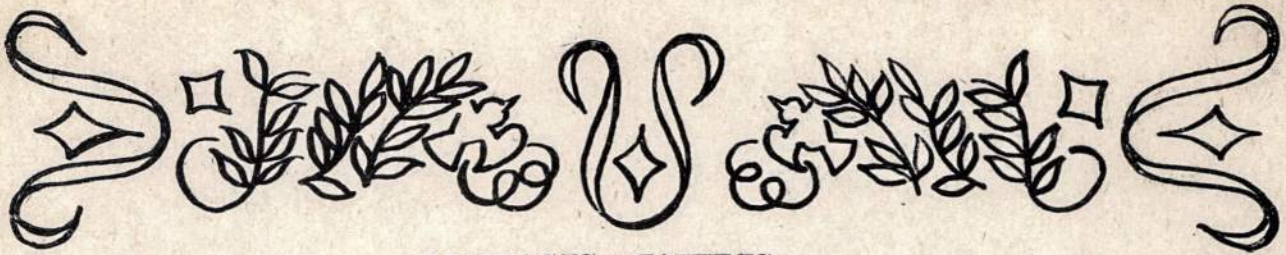
"JAUTĖS PAŽĪSTA SAVO ŠEIMININKĄ IR AŠILAS SAVO ŠEIMININKO EDŽIAS, BET MANO ŽMONĖS MANĖS NEPAŽĪSTA... JŪSŲ ŽEMĖ PALIKTA DYKA, JŪSŲ MIESTAI UGNIMI SUDEGINTI; SVETIMI ŽMONĖS UZGROBĖ JŪSŲ LAUKUS... JŪSŲ NAMAI TEKŠ SVETIMIESIEMS... IR LAUKAI TIEMS, KURIE SAVININKUS IŠVARYS... VISA JUDEJŲ YRA IŠTREMTA... ISĖJĘS Į LAUKĄ, ŽIURĖK, ČIA GULI UZMUŠTIEJŲ; ATĖJĘS Į MIESTĄ, ŽIURĖK, ČIA GULI BADU MİRUSIEJŲ... AŠ JUS VIŠOŠĖ ŽEMĖS KARALYSTĖSE SEN IR TEN VARINĖSIU... BET KELETA IS JŪSŲ IŠLAIKYSIU."

Taip Viešpats kalbėjo Jėzajo ir Jeremijo dienose, kai išrinktosios tautos žmonės vis labiau tolo nuo Jo ir kai jų širdyse vis labiau didėjo priešingumas Jam. Įvyko taip, kaip Viešpats buvo skelbęs per savo pranašus. Ištremti buvo geriausi išrinktosios tautos žmonės; 70 metų kentė jie sunkią tremtinių dalią Babilono šalyje. Bet Viešpats jų nepamiršo. Jis paragino savo tarną Jeremiją guosti savo brolius:

"TAIP TARIA VIEŠPATS ...SU JUMIS TURIU RAMYBĖS, NE SKAUSMO MINTIS... JEI MANĖS SJIESKOSITE VISA ŠIRDIMI, AŠ DUOSIUOS JUMS SURANDAMAS... IR SURINKSIU JUS IS VISŲ TAUTŲ IR VIETŲŲ... IR SURINKSIU TOJE VIETOJE, IS KURIOS AŠ JUS LEIDAU IŠVESTI."

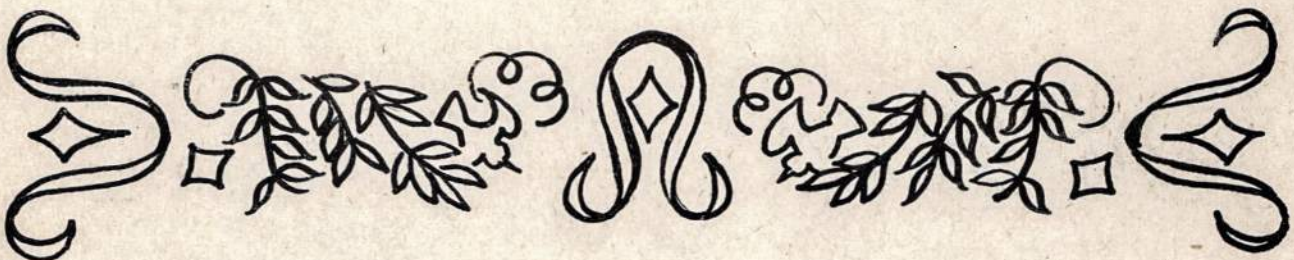
Viešpats, pasigailėjęs Babilone kenčiančių tremtinių, pagaliau leido jiems sugrižti į tėvynę, kaip Jis buvo žadėjęs. Šie sugrižę gi tik trumpą laiką tetarnavo Jam, o netrukus ir vėl klajojo nuodėmių keliais, vis labiau toldami nuo Dievo. Tuomet Viešpats patvirtino seniau duotą pažadą, kad siųs Gelbėtoją, kuris lyg ganytojas surinks išsklaidytos kaimenės avis. Atėjęs Gerasis Ganytojas paskelbė savo pirmuoju pamokslu Nacarete, kad Jis esąs siųstas atverti akliams akis, išvaduoti pavergtuosius ir skelbti vargšams evangeliją.

Kiekvienas nuodėmių pavergtasis nenumano, kad jis yra pavergtas. Tad Gerajam Ganytojui reikia skelbti savo išvadavimo žinią, kuri sako, kad Kristus yra Tas, kuris užbaigia nuodėmininko tremties klajonių ir nuo Dievo bėgimo kelius.

SIAURASIS TAKUTIS

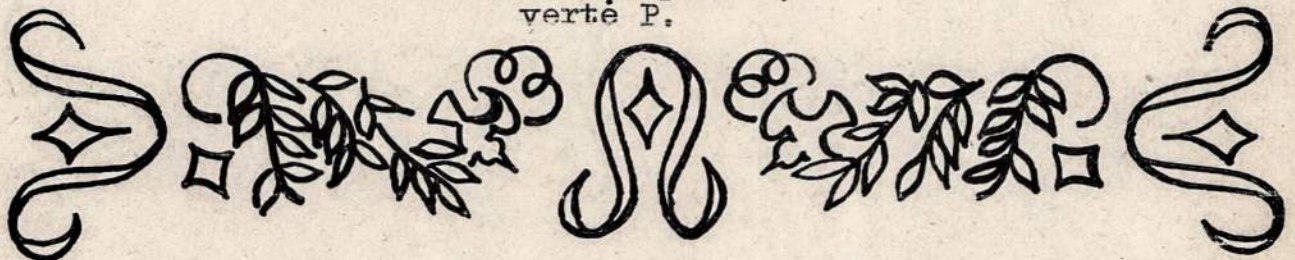
1. KAIP MIELAI KRIKŠČIONYS GIEDA,
ISITIKINĘ TVIRTAI:
"JĖZŪ MYLIU AŠ IABAI!"
NES JIE DŽIAUGIASI IŠ TOLO
TA PUKIAJĄ ŠALIMI,
KURI PARUOŠTA PAS JĮ.
BET JEI KAS PAPANAKOJĄ:
KRISTAUS KRYŽIŲ KURS NEŠIOJA
TERA JO MOKYTINIS,
O, TAI SKAIČIUS PAMALDŽIŲJŲ,
DANGAUS BEGEIDAUJANČIŲJŲ
TAMPA VEIK MAŽINTĒLIS.
2. MALONUS MUMS YRA ŽODIS:
"JŪS ATEIKITE VISI,
KURIE TAIP APSUNKINTI!"
GI TEISYBĘ ŠTAI KAS RODYS:
"PARDUOK VISKĄ, KĄ TURI,
GRĮŽK IR SEK TŲ MANIMI!"
TAIP YRA: KIEKVIENS MYLĒS,
KUOMET DUONOS IR ŽUVIES,
SVEČIU BŪDAMAS, SULAUKS!
TAČIAU NIEKS NESUSIPRAS
SEKTI JĮ Į DYKUMAS,
TIEK DIENŲ TEN PABADAUT.
3. KUOMET SUAIDI "OSANNA",
SUPA JĮ MAŽI VAIKAI,
TUOMET BŪT PRIE JO GERAI;
BET KAI ŠAUKIAMA "KRYŽIUTOTI!" -
KREIPIASI NŲO JO VISI,
TOLINAS, ISDUODA JĮ.
KAI AKLI, KURTI, RAIŠĖJEI,
MATO, GIRDI, BEGINĖJA,
GERBIANČIŲJŲ - TAI BŪRIAI!
BET KUOMET JIS TEISIAMAS,
SPJAUDOMAS, PAŠIEPIAMAS -
ŠALIN PETRAS BĖG SKUBIAI.
4. KAI UŽ STALO LAUŽO DUONA,
DUODA ATPAŽINTI SAVĖ,
KAIP TAS PALIEČIA TAVĖ!
BET KRAUJU KAI PRAKAITUOJA,
SU MIRTIM KAI ĮMASI,
AR NE SNAUDŽIA TAD VISI?
TAIP YRA: KOL PAGUODIMAIMS
ŽMOGŲ VARGUOSE GAIVINA,
TOL ŠIRDUŽĖ ŠIO GUVI;
BET KAI JO MALONĖ NYKSTA,
VALANDĖLEI VOS ISBLYKSTA,
BAIME, NIŲKIS PERGALI!
5. PATĮ JĖZŪ TIK MYLĖTI,
VIEN DĖL JO, VISAI NE SAU -
AR TU IŠTVĖRI, ŽMOGAU?
O, TUOMET NEBREIK LIŲDĖTI,
SAVO ŠIRDGĖLĄ NEŠIOT,
SAVO RŪPĖSCIAIS DEJUOT!
NORS IR JĖZUS TAU PRANYKTŲ,
VISOS NUORAMOS ISBLYKTŲ,
GARBINTUMEI IR VARGE!
JĮ PAGIRTUM, JAM DĖKOTUM
IR SU DOVYDU GIEDOTUM:
"VISTIEK LIEKU PAS TAVĖ!"
6. PELNO KAS VISAI NEBOJA,
KRIŠTUI BESISKIRDAMAS;
DIDŽIĄ DRĄSĄ TURI TAS.
DAUGELIEMS GI ŠTAI KAS MOJA:
SUSILAUKT NAUDOS TAME, -
KOKIA JĖZAUS MEILĖ ČIA!
TŲLAS TARNAS MOK ĮTIKTI,
PUKIAI VISKĄ MOK ATLIKTI,
KAD SULAUKTŲ DAUG AIGOS.
BET JEI DIEVUI KAS TARNAUTŲ
BE LAUKIMO, KAD KĄ GAUTŲ,
TŲ KRIKŠČIONIŲ DAUG STOKOS.

7. VARGSTĄ DVASIOJ - IŠGANYTI,
 JŲ YRA DANGAUS TURTAI;
 BET TOKIŲ YRA MAŽAI -
 VOS SAUJELĖ TEMATYTI.
 PIKTOS ŽALČIO LIEKANOS
 PRIE KIEKVIENO DAR KABOS.
 NIEKS NĖRA TAIP ATSIDAVĖS,
 JOG NEBŪTŲ NETARNAVĖS,
 IR DIEVUKAMS ŽEMĖS ŠIOS.
 DVASIOJE BETURTĖS SIELOS
 TIKRAI RETOS, KRISTUI MIELOS,
 KAIP SUGRIŽĖLIS SŪNUS.
8. JEIGU DIEVUI ATIDUOTUM,
 KĄ TURI IR KUO ESI,
 KRIKŠČIONIM DAR NEESI.
 GAILESTAUTUM IR DEJUOTUM
 SAVO NUODĖMIŲ SKOLOS -
 LAISVAS NEESI NUO JOS.
 ŽINIŲ MAIŠUS JEI TURĖTUM,
 ŠVENTAIS ŽODŽIAIS VIS KALBĖTUM,
 TIKSLO NEATSIEKTUMEI.
 GERŲS DARBUS VIS DARYTUM,
 PAMALDŽIAI SAU VIS SKAITYTUM -
 KAIP TOLI DAR BŪTUMEI!
9. ŠTAI KAS TAU DAR REIKALINGA-
 NES ADOMĄ PRILAIKAI! -
 TU TURI, TU PRIVALAI
 ŠITĄ SENI PRAGAIŠTINGĄ
 IŠVARYT! - GI ŠIAIP ŠVENTUMAS
 TAVO - VIEN NETOBULUMAS.
 NORIU DAR DAUGIAU KALBĖTI,
 ARTI PRIE ŠIRDIES PRIDĖTI
 VIENA, KURIO TAIP TAU REIK:
 TURI PATS SAVE PALIKTI,
 JAM TARNAUTI, O SAU NYKTI,
 VISIŠKAI SAVE PAPEIKT.
10. JEI TAI SUPRATAI TEISINGAI,
 JEI KRŪTINĖ NEBEJUS
 PIKTUS KŪNO GEIDULIUS,
 O, TAI DIDĮ ŽINGSNĮ ŽENGEI!
 BET AUGŠCIAUSIOJĖ DALIS
 TUOMI NEATSIEKTA VIS.
 SAU GAL IR GERU DINGAISI,
 MAŲ GI DAR NEATSITEISI
 TODEL, KAD PIKTA ŠIRDIS.
 Į KRŪTINĖ SAVO MUŠKI,
 NUSIZEMINK IR PAJUSKI:
 "KOKS ESU NETIKĖLIS!"
11. JEIGU TAI ĮVYKT GALĖJO,
 JEI TAU NEPAKIS ŠIRDIS -
 KRISTAUS TARNAS BŪSI VIS,
 KURIS VARGŠU TAPT MOKĖJO,
 KURS KAIP DOVYDAŠ PAJUS:
 "SKURDUS AŠ ESU ŽMOGUS!"
 O, STIPRŲS GI TOKS SILPNUMAS!
 TOKIE PANCIAI - KOKS LAISVUMAS!
 ELGETOJ - KOKIE TURTAI!
 - TAPKITE MAŽAIS VAIKUČIAIS,
 JŪS IŠGIRSITE SKUDUČIUS,
 VEDANČIUS DANGAUS LINKAI ...

Tomas Kempietis,
 vertė P.

PAVYZDŽIU PAIMSIM KRE-
TINGOS PARAPIJĄ IR JOS
BAŽNYČIOS STATYMĄ.

- o -

Kretingos evangelikų liuteronų parapija tik nuo 1802 metų laikoma išikūrusia, nes ligi tol Kretingos apylinkės evangelikai liuteronai neturėjo teisės turėti savo bažnyčios; jie turėjo atlikti prievoles, baudžiavas, duoti duoklės Kretingos katalikų vienuolynui kartu su katalikais. Tai buvo vienuolyno privilegija, įgyta lenkų valdžios Varšuvoje patvirtintais 1619 m. lapkričio 13d. Kretingos vienuolyno įstatais. Tik 1802 metais rusų caras Aleksandras I išleido

ukazą (patvarkymą), kuriuo atpalaidavo evangelikus liuteronus nuo tų prievolių ir leido jiems pasistatyti savo bažnyčią, įsteigiant parapiją su visomis jos teisėmis. Pradžioje šioje parapijoje buvo apie 700 "dūšių", o jau per vieno žmogaus amžių išaugo ligi pusantro tūkstančio. Bažnyčios pastatymui rusų caras buvo davęs parapijai 1700 rąstų iš valdžios miškų Kurše, kuriuos nedoras parapijos patronas baronas von Mirbach pasisavino sau, ir tik vėliau - 1852 metais - buvo per teismą iš jo ipėdinių išjieskota tų rąstų vertė - 2000.- rublių. Pirmosios evangelikų liuteronų parapijos pamaldos bene bus buvusios laikomos Kretingos katalikų vienuolyno malkų sandėlyje. Pirmąją evangelikų liuteronų bažnyčią kretingiškiai pasistatė 1831 metais. Per vieną šimtmetį, kad ir negausūs savo skaičiumi, bet ištvermingi, kretingiškiai turėjo pasistatyti:

- o dvi klebonijas,
- o tris maldos namus ir
- o dvi bažnyčias,

nes gaisrai vis juos sunaikindavo. Per tą laiką Kretingos parapija turėjo 15 kunigų, bet per tą patį šimtmetį ji neturėjo nė kunigo nė kantoriaus apie 30 metų, žinoma, ne ištisai, bet su pertraukomis. Paskutinį kartą Kretingos bažnyčia buvo pastatyta 1899 metais. Geros valios žmonių iniciatyvos tada nestokota, pasišventimo taip pat būtą, nors žmonės ir buvo neturtingi. Ir Dievo palaimos sulaukta. Štai kaip jie statė:

Rusijos evangelikų liuteronų bažnyčios Paramos Kasa 1896 metais suteikė Kretingos parapijai 4000.- rublių paramos. Pradžiai užteko. Dabar šoko prie darbo visi parapijiečiai. 45 parapijiečiai, kurie turėjo savo arklius, talkaudami vežė akmenis, rąstus bei kitokią medžiagą, dar gi sėjos bei dagos metu ir kartais net 10 ar 13 mylių toli (mylia = septyni kilometrai). Akmenų suvežė apie 100 sieksnių. Kiekvienas parapijietis aukojo bažnyčiai pagal išgalę nuo 10 ligi 40

rublių, o bernai bei mergos nuo vieno ligi penkių rublių, Butelninkai, kumečiai bei kamininkai ėjo dykai į bažnyčios statymo talką, dirbdami po 6-8 dienas. Vienas Senas žilgalvis senelis, apvaikščiojęs savo amžiaus draugus senelius ir surinkęs iš jų aukų, atnešė ir padėjo kunigui ant stalo viso 113.- rublių, sakydamas: "Tai nuo mūsų senųjų - bažnyčios žvakidei. Tegu primena ji šviesdama mus, kai mes jau ir kapuose būsime." - Viena ponė paaukojo savo nuo senų laikų saugojamus aukso žiedus "Kretingos marčiai - vestuvių dienoje", reiškia: Kretingos evangelikų liuteronų bažnyčiai šventinimo dienoje. - Neturtinga našlė iš kunigiškų namų Kurše pardavė aliejiniiais dažais pieštą paveikslą ir gautus 10.- rublių paaukojo Kretingos bažnyčiai. - Laukininkas iš Prūsų atnešė 100.- markių, sakydamas: "Man sapne paliepta Jūsų bažnyčiai atnešti šią dovaną." - Tai vis sumos, kurios anais laikais didelę vertę turėjo. Neatsilikto nė pašaliniai žmonės: Prūsų karalius aukojo 1500.- markių, vietiniai grafai, katalikai, paaukojo iš savų miškų bemaž visą medžio medžiagą, keturi Kretingos miestelio izraelitai paaukojo didoką sumą pinigų, iš kurių galiniai bažnyčios langai buvo istiklinti brangiais margais stiklais. Ar tai ne parapijos ir jos narių maldų pasekos?

Baigus statybą, 1899 metais birželio 27 dieną bažnyčia buvo įšventinta. Šventinime dalyvavo Kuršo vyskupas, 7 kunigai, 3 kantoriai ir daugybė svečių iš arti ir toli, kiti net 15 mylių atkeliavę. Iš Klaipėdos atvyko giedotojų bei trūbininkų chorai. Viešpačiui buvo širdingai dėkota už suteiktą palaimą.

Tad dabar pagalvok, mielas tikėjimo broli, mūsų tėvai seni ir jauni, turtingi ir beturčiai, pinigais ir darbu, patys ir iš kitų surinktomis aukomis statė bažnyčias ir kūrė parapijas, o mes ką darom? Ar galės ateisiančios kartos turėti mus sau pavyzdžiu? Ar nenugirstam, kad mūsų tikybės reikalams šis bei tas yra reikalinga, kad mūsų tikėjimo broliams reikia šiuo tuo padėti, mūsų vaikus, jaunimą vesti prie tikėjimo, ką darome mes? -

Iš praeities stiprybę semkim!

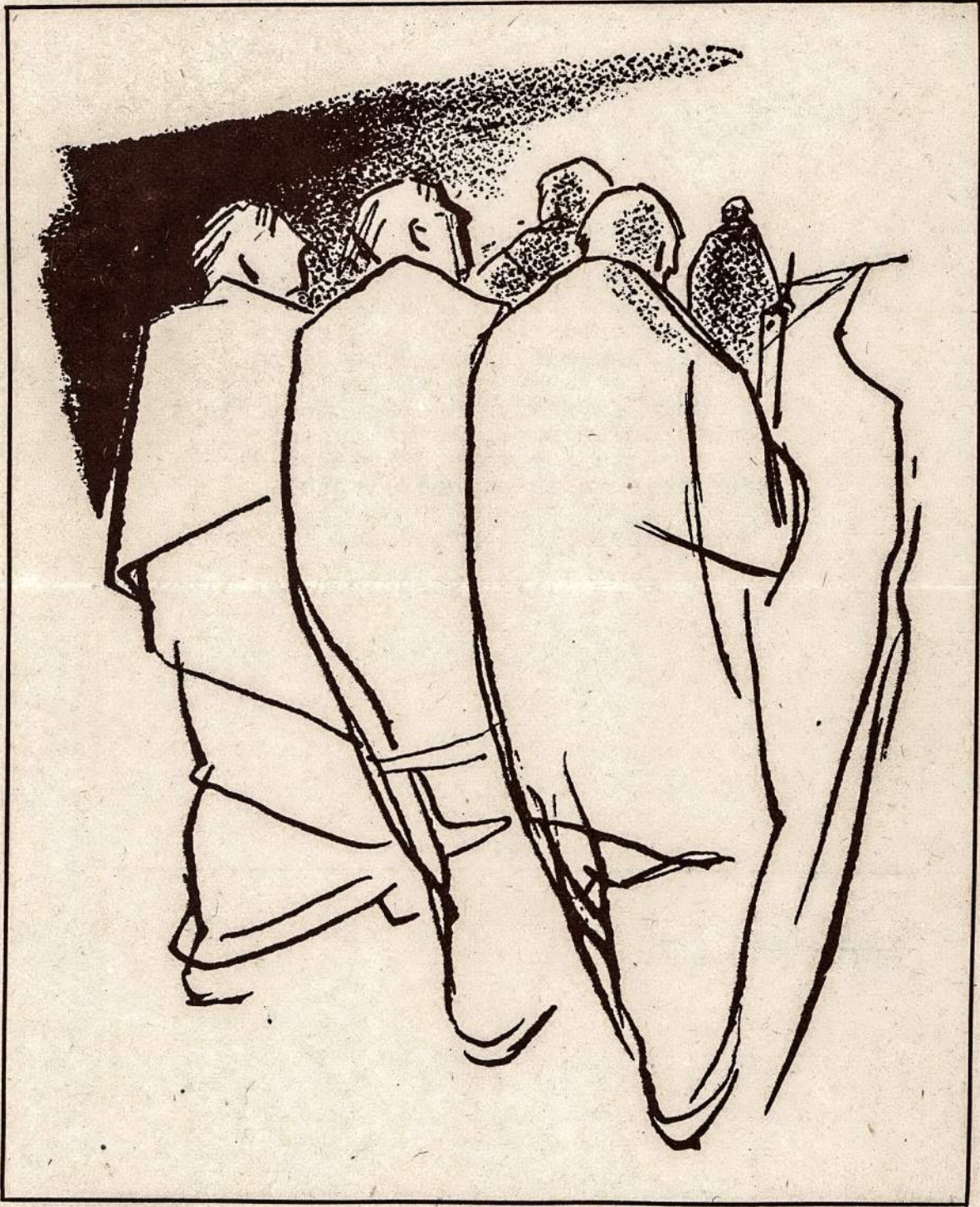
Daviniai imti iš "Sweczio"
Nr.Nr. 22,23,24 - 1911 metų;
iš prof.kun.dr.Gaigalaičio
knygyno. - A.Gintautas

oOo

JEIGU NORI BŪTI PAKENČIAMAS, TAI IR TU PAKESK VISUS. PAŽVELK TIK, KAIP TOLI ESI DAR NUO TŪSINIMO IR MEILĖS, KURI ANT NIEKO NEPYKSTA, ISSKYRUS - TIK ANT SAVĖS... KURIS IŠ TIKRO TURI SAVYJE RAMYBĘ, TAS APIE NIEKĄ BLOGO NEGALVOJA. KURIS GI NEPATENKINTAS IR NERAMUS, TOKS TAI VIENU TAI KITU VIS NEPASITIKI, NEI PATS TURI RAMYBES, NEI KITIEMS JOS DUODA.

- Tomas Kempietis -

oOo

IR ŠIT AIS MET AIS ...

Ignas Šmigelskis

Ir šitais metais kaitins saulutė.
Pabalus žemė bus vėl žalia.
Baigiantis šalčiui, skleisis žibutės.
Pradžiugins sielą paukščių daina.

Gegužės naktys kvėpės nuo rožių.
O mūsų džiaugsmas, laimė žydės.
Ir šitais metais dangiškas grožis
Tremtinio kelią papuoš, lydės!

Heuchelheim, 27. gruodžio, 1953.mts.

Vaizdelyje - "NAUJASIS KELIAS", Erich Behrendt.Pa-
lmta is "Sonntagsblatt" Nr.1 - 1954 mt.

Šie tokių laikų būta

1583 metais Lietuvos kancleris Volavičius išdavė Naujamiesčio (Biržų) evangelikų parapijai paliepimą.

"KAIP ELGTIS SU BAUDŽIAUNINKAIS DIEVO GARBEI IR STABMELDYSTĖS PANAIKINIMUI."

Savo parapijiečiams parapijos steigėjas - patronas - palie-
pia

- o kas sekmadienį lankyti bažnyčią; o kas be svarbios priežasties apleistų pamokslą, turi sumokėti parapijos prieglaudos namų naudai pirmą kartą vieną skatiką, antrą kartą du skatiku, o trečią kartą keturius skatikus ir dar turi būti prikaltas vienai dienai prie bažnyčios durų kengių. Dešimtininkai turi gi prižiūrėti, kad visi eitų į bažnyčią.
- o blogo elgesio valstiečius ištremti iš valsčiaus, leidžiant jiems pasirinkti tik pusę savo turto, o kitą pusę pereina likusiems žmonėms.
- o berniukams eiti į mokyklą, o mergaitėms pas kunigienę poterių bei tikėjimo išpažinimo mokytis.
- o senius ir ligonius priimti į prieglaudas. Ten jie turi gauti gerą valgį ir po kvortą alaus prie kiekvieno valgio. Už tai jie turi, kiek jų jėgos leidžia, sekmadieniais skambinti bažnyčioje.

Iš šito paliepimo matyti, kad anais laikais visi Naujamiesčio valstiečiai buvo evangelikai.

"Mūsų Žodis" Nr.1 - 1931 metų; iš kun. prof. dr. Gai-
galaičio knygyno. - A.G.

- o -

EIGETAI

Ignas Šmigelskis

Kiekvieną dieną duonos pluta
Tu vandenių suvilgai
Ir vėl eini, kur laimė supas,
Tarytum plona smilga ...

Prabėga metų eilės upėms,
Gyvenimas kasdieną mirga; -
O tau tik duonos karnis rūpi:
Nereik ganyt gobšuočio žirgo!

Heuchelheim, 15. lapkričio, 1952.mts.

- o -

Is Collinsvillės parapijos praeities

COLLINSVILLĖS LIETUVIŲ LIUTERONŲ JERUZALĖS PARAPIJOS 50 METŲ JUBILIEJAUS PROGA

Praeitų metų spalio 25 dieną Collinsvillės Lietuvių Ev. Liut. Parapija šventė savo 50 metų jubiliejų. Pusė šimto metų gyvenimas išėivijoje nepakeitė žymiai sakytos parapijos žmones. Jie tebėra tokie nuoširdūs, vaisingi lietuviai, kaip jie patys ir jų tėvai būdavo, augdami gražių lietuviškų papročių itakoje. Jie kalba gražią lietuvių kalbą, gieda giesmes kas sekmadienį lietuviškai iš senųjų giesmynų ir namuose pasiskaito iš prieš daugiau kaip pusė šimto metų lietuvių kalba išleisto Švento Rašto. Būdamas jų tarpe, jautiesi lyg būtai gerais Lietuvos laikais Batakių ar Sudargo parapijose, nes iš šių parapijų daugiausia atvyko čia Collinsvillės ar St. Louis apylinkėse esančių kasyklų darbams. Iš pradžių daugeliui teko dirbti sunkius darbus, bet dabar daugumoje yra prasigyvenę, nes turi nuosavus gražius namus ir gerai tvarkomus ūkius.

Parapija vadinama "Evangeliška Liuteriška Lietuviška Jeruzalės Parapija Collinsvillėje, Ill." Ją ikūrė iš Mažosios Lietuvos kilęs, buvęs Tauragės Ev. Liut. Parapijos kunigas, lietuviškų knygų gabenimu iš Prūsų krašto pasižymėjęs Martynas Keturakaitis. Už šį lietuviškų knygų gabenimą buvo jis ištremtas į tolimus Rusijos plotus. Po to, atvykęs į Ameriką, kurią laiką apsigyveno Philadelphijoje, o 1903 metais galutinai pasiliko Collinsvillėje. Įkūręs čia tais pačiais metais lietuvišką parapiją, dirbo jėje ganymtojo darba, kol staiga mirė 1911 metais kovo 15 dieną, išgyvenęs 63 metus.

Kun. Martynas Keturakaitis laikydavo ir Čikagoje gyvenantiems evangelikams liuteronams pamaldas, kol 1911 metais kun. D. J. J. Razoko pastangomis buvo ikurta Ziono Ev. Liut. Lietuvių Parapija. Kun. Martynas Keturakaitis padėjo kurtis ir E. St. Louis lietuvių parapijėlei, kurioje ir dabar tębelaikomos pamaldos lietuvių kalba. Tad kun. Martyno Keturakaičio per aštuonerių metų laikotarpį dirbto darbo vaisiai yra žymūs: suburdamas lietuvius evangelikus liuteronus į parapijinius vienetus, jis daug nusipelnė bažnyčios ir savo tautos brolių gerovei.

Kun. Martynui Keturakaičiui mirus, Collinsvillės Jeruzalės ir E. St. Louis lietuvių parapijose pamaldas laikė iš Mažosios Lietuvos kilęs kun. Mikas Plonaitis, kuris mirė 1931 metais. Po jo kurią laiką buvo ten kunigu iš Tauragės kilęs kun. E. Korys, o dabar kunigauja kun. Ulkus, kuris pats lietuvių kalbos pramokęs, lietuviams patarnauja su pamaldomis. Abiem Collinsvillės lietuvių kunigams parapijos pastatytas bendras paminklas kapinėse. Jose galima ir šiaip rasti daug lietuviškų pavardžių, kaip tai:

RAMONAITIS, KYNAS, PEČIULAITIS, DIRVELIS, PONELAITIS, TRUMPAITIS, LORENCAS, RACIŪNAS, GRIBAITIS, DELKUS PETRAS (miręs 1939m.), JANKUS, PREIKŠAITIS, PETRAITIS, GRIGOLAITIS, DILBA, GAVENAITIS, NAUJOKAS, AGOTA SPELVERIENE (mirusi 1947m.), ENDRĖJAITIS, ORENTAS, ŠIMKUS, ŠILERIS (iš Sudargo), ŠIMOKAITIS, PAMATAITIS, ENIULIS, DYČMONIENE ir kt.

ANDRIUŠAIČIŲ kape lietuviškai įrašyta: "Taigi jau miegok.." Veik visų suminėtujų pavardžių artimuosius galima rasti begyvenančius Collinsvillėje ir jos apylinkėse. Paskutiniaisiais metais ten atvyko apie 20 tremtinių, kurie susibūrė lietuviškame bežnyntinia-

me chore, giedodami daug kartų lietuvių pamaldose ir parengimuose.
Collinsvillės lietuvių parapijos lietuviškumas liudija, kad išelvijoje išlikti savo tautos žmonėmis, padeda nemažai sąmoningi vadovai ir bažnytinis veikimas motinos kalba. Esama Amerikoje ir daugiau lietuvių evangelikų liuteronų parapijų, kaip tai
NEW YORKE, BOSTONE, NAUGATUCKE, Conn., WATERBURY.

Jos gražiai veikė, kol buvo lietuvių kunigų, kaip tai Petras Drignaitis, Jurgis Jurkšaitis ir Brustaitis. Šiems gi mirus, pasidarė sunku išlaikyti organizuotą lietuvišką bažnytinį veikimą, nors, tiesa, patys parapijiečiai tebevartoja ne vose senuosius lietuviškus giesmynus ir tebeskaito lietuvišką Bibliją. Šiaip lietuvių evangelikų pamaldose vartojama tautinė kalba žymiai palengvina evangelikams lietuviams tvarkyti savuosius tikiybinių organizacinius reikalus pagal savo tautinį apsisprendimą. Visoje Amerikoje priskaitoma apie pus trečio tūkstanto senųjų ateivių lietuvių, kurie yra liuteronų tikėjimo. Bet atvykus iš tremties maždaug tokiam pat skaičiui, yra vilties, kad visa eilė evangelikų liuteronų lietuvių parapijų paseks Collinsvillės Jeruzalės parapijos lietuviškumo pavyzdį ir - praėjus 50 metų - mes turėsime dar ne viena evangelikų liuteronų lietuvišką parapiją.

Rašo Kun. Lic. J. Pauperas

TOLIMA ŽEMELE

Girėnas - Jurgis Sauerveinas
(1831 - 1904)

Žeme, kur mieli tėveliai
Paskutini miegą miegt,
Kur susilenkia kleveliai
Ant kapų lyg susisiekt,
Žeme, kur saulytė švietė
Pirmąsyk jaunystėje,
Ir kuri meilingai kvietė
Syk atgal senystėje,
Žeme, tu mano šventoji,
Tu savęs pi trauki dar,
Ir kalba tavo mieloji
Ausysė vis skamb dabar.
Ašarų man bėgt upelės
Tavo krašto nematau,
Ir jieškodamos akelės
Neb'atras čia, tai žinau.
Dvasios akys gi aštresnes,
Dvasioje tu artima,
Ten, kur tėviškė geresnė
Danguje mums regima.
Danguje žvaigždėlės šviečia,
Tos ir šviečia ant tavęs:
Viens dangus sparnais paliečia,
Viens dangus visus mūsų ves.
Tėviškės, štai nors žvaigždėlės!
Tas drauge turiu vienas;
Tos man duod - augstyn akelės! -
Tėviškės labas dienas.

TĖVIŠKĖS Lėmė

V A I Ž G A N T A S
TIRŠTI ŠALTI MIRTIES ŪKAI
UŽKLOJO ŠALI MŪS PILKAI.
Putinas

Šiaurės žiemos - ilgos smarkios žiemos. Tik kaip Lietuvos "žiema" Rusijoje, tai tokios visoje Šiaurėje nėra buvę. Rodės, nei pradžios jai nebuvo, nei bebus galo.

Ištisais mėnesiais nejudėdamas stovėjo vienodas tirštai pilkas dangus, neduodamas jokios žydrumo vilties. Ištisais mėnesiais po visą orą drėkės dūmų rūkai, vartaliojosi drumsti šarmų kunkuliai, svėrdėjo tokios snieginų debesų duknos¹, lyg visos žemės jūros būtų pakilusios oran iš viršaus spausti.

Ir spaudė orą taip, kad net ausis spiegė, šiurpas užčiojo per odą, drebulys kratė žmones kaip ligonis.

Tad krito sniegas palengva, neskubėdamas, plačiai išsiskėtusiais kačiokais. Kaip krito, taip ir gulė kur patekęs, spausdamas visu savo sunkumu.

Minkštas minkštas pačiupinėti, lengvas lengvas pakiloti, baltas tyras pažiūrėti - džiaugies skyrium plaštakėlėmis. Tik kai tos plaštakos ima ant kita kitos gulti, gulti be galo; kai pasidaro per visą uolektį stora, tai, bra², ir pūkeliai sunku, ir po rožių lapeliais galima užtrokšti. Minkšta lengva, kol plona; virsta kieta pluta, kai stora; ir pūkelių duknos sveria pūda...

Sniegas gula ant visko: ant tvorų, medžių ir stogų, ant žemės ir užšalusiu vandeniu. Tvoros krypsta, medžių sakos lūžta, stogai neištūri. Trokšta spaudžiamame vandeny žuvys, trokšta spaudžiamame ore žmones.

Snigs snigs palengva, ilgai, be galo. Tai įninka pustyti. Ims švilpti šiaurys. Pučia ir pučia vienodai, neatsidvėsdamas³, nestabtelėdamas, kol visa gamta pradeda groti, kol tam grojikui šiauriui visi daiktai pavirsta stygomis, švilpiančiomis savotiškai. Švilpia tvora, švilpia trobų sienos ir visi jos plyšiai; švilpia galiausiai visas oras tuščiame lauke. Švilpia ir snieguš varo nuo daiktų, nuo žemės. Supušto pusnių kalnus vienur, visiškai nuplikina kitur. Tai kyla pūga. Šiauriui į sutartinę atbėga rytys. Juodu besidarkant pamatę, lyg trečias dviem šunim susiriejus, puls vakaris. Ir pakils tokia dargana, kad nei dangaus nei žemės nebesimato. Žmonės panamėję klaidžioja, užupustytų durų nebeatsikasa, į trobas nebeįeina; vėputiniams siekiant šelmenis⁴, pro langus nebematyti.

Žemė giliai išalo. Visą šalį sukaustė toks šaltis, toks speigas, kokio niekas neatminė. Stingo kraujas gyslose, stingo smege-nys kiaušė. Kas tik bus oran koku reikalu išėjęs, greitai greitai sprunka vėl atgal gryčion studentų⁵. Ne visai gelbsti nuo speigo trobos sienos. Visdélto viduje nors nėra bailės⁶ už ausis ar nosies galą, kad pabalę nepagestu.

Utiti šalta!
Rugeliai nemalta,
Turgun nevažiuota,
Ožka neparduota ...

Aimanuoja piliečiai, kad visi jų reikalai sustojo, lyg ir juos šiaurės vėjas būtų sukaustęs surakinęs.

Atgudę žmonės nuo darbų, nebemokėjo jų dirbti ir nebepadir-

¹ duknos = patalai;

² bra = broli;

³ neatsidvėsdamas = nepasilsėdamas;

⁴ šelmuo = stogo galas

⁵ studentų = drėbėtu šaltyje

⁶ bailė = baimė, bijojimas

bo. Nebeliko nei geidulių, nieko nebebageidė. Vaikščiojo lyg lo-
kiai žiemos metu: apsiblausę, labai tai man - savo letenas, anot
to, bepažįsdami. Nevikriai, atsileidę¹ besukiójo spaliúotas linų
pabraukas, bevijo pančius ir virvagalius, patys nežinodami kam; ne-
bent patiems iš nuobodžio pasikarti. Tai visais kūnais ant stalų
pasidribinę, nei riebių triausių² nenusivoždami, nei įprakaitintų
kailinių nuo nugaros nenusiplėsdami, lyg tik tam kartui būtų suole
sėstėlėję - po penkias šešias valandas ėjo kikso³. Kreida ar anglių
nurasė visa stalą lazdomis, ratais, kryžiais ir vis nenorėjo baig-
ti. Bijojo baigti, nes pabaigus kortuoti, kilš tas pats įkyrus klau-
simas kaip vakar, užvakar, prieš mėnesį, prieš du, tris, penkis, še-
sis mėnesius: "O dabar ką? Kas gi dabar beveikti?"

Ir rąžės piliečiai, nuo kikso į sienas atsimesdami, abiem
delnais į suolą atsiremdami. Ir ilgai žiovavo piliečiai taip pla-
čiai išsižiodami, jog iš priešakio žiūrint, nieko nebesimatė: nei
akių, nei kaktos, nei smakro. Vietoje viso veido bežiopsojo viena
juoda ola ligi abiejų ausų. Rodės, jei nesilaikytų suolų nusitvėrę,
visą save į orą išžiovautų. Po tokio nusižiovavimo pabalusios akys
nė tiek minties nebereiškę, kiek pliaukšint kikso.

Ir stovinėjo piliečiai viduaslyje, ilgai kasės pėkali, ar
gauruotą pakaušį. Giliai siekė į vieną antį, į antrą ir kur beišma-
nydami - ir vis dar daug laiko liko. Žengė žingsni slenksčio link,
žengė žingsni atgal. Mirstančio žvilgsniu sekė ilgas virtines prū-
sokų sienų plyšiuose, ar kaip palubėje svirplys dainininkas nesi-
lenkia iš kelio tarakonui smalininkui...

- Kad bent oran įsinorėjus, ar ką ...

Ilgėjosi įvairumo: visgi būtų tikslo išeiti ir valandą su-
gužsti⁴. Tik yra jau buvęs. Tai ir vėl grįžta kasytus ar atlieka-
mų knatų⁵ suktų.

Kartais nér ko veikiant ūmai pašoksta pyktis. Pilietis atsi-
mena, kaip dar anais metais kaimyno gyvulys buvo jam žalos prida-
ręs - visą pūdyką išknaisiojęs. Jau daug kartų dėl to bártasi
rietasi. Tik kodėl dar kartą neatsibarus? Ir eina pilietis į pilie-
tį nebaigiamųjų rokundų⁶ vestų.

Jei pilietės tik vakar vakarą ar net jau šįryt buvo visas
žalas dėl vištų ir kitko išsidėjusios, visus ligi ketvirtos kartos
nabašninkus susikėlusios, tai bėgo nors palangėje šuktelėti kaimy-
nei: "Ragana, ragana, ragana ... Tavo ir močia ir bobutė tokia pat
buvo, Dieve duok jai dangaus karalystę ..." Ir smuko atgal, išgir-
dusi kaimynę jau pradėjus barskinti žersteklį, šakes ir ližę, pasi-
renkant kūrš čia bus pakabesnis⁷ lojikei kupron suduoti.

Visas šalies oras darė tam tikrą ir jos piliečių ūpą. Vil-
ties saulės nė būti nebuvo.

Kokia piktoji laumė ją nuo piliečių dengė? O dengė, tyčia
dengė.

Piliečiai matė, bent jautė, kaip saulė taiko žemei šyptelė-
ti nors pro menkiausią dangos⁸ plyšeli prągiedrulių⁹. Pradriks kur
netyčiomis debesų kailiniai, prasiskies jų šarmas - ir šiūpt saują
spindulių, tokių neregėtai skaisčių, jog vienais deimantais subliz-
ga sumirga visas pasaulis. Pasakos užburtu pavirsta kiekvienas
tvorgalis; deimantais saule atšviečia nuo tų pat tik ką bereikš-
mių piliečio akių; ūmai jos tampa nebe tos, jų gelmėje atsiranda
(žiūrėk 14 psl.)

¹ atsileidę = tingėdami;

² triausių = ausinių kepurų;

³ kikso = tam tikras kortų loši-
mas;

⁴ sugursti = sugaišti;

⁵ knatų = dagčių lempoms;

⁶ rokundų = sąskaitų;

⁷ pakabesnis = patogesnis, pa-
rankesnis;

⁸ dangos = uždangalo (suprask
debesų);

⁹ prągiedrulis = šviesos pluoštas

EV. REFORMATŲ BAŽNYČIA LENKIJOJE

Praeitų metų rudenį Pasaulio Bažnyčių Tarybą pasiekė žinutė iš Lenkijos Ev. Reformatų Bažnyčios. Ji ir dabar dar kruta ir gyvuoja. Birželio mėnesyje Varšuvoje buvo suruoštas sinodas, kuriame susirinko 122 delegatai. Žinutėje pasakyta, kad bažnyčia, nežiūrint tamsių dienų, kurias ji pergyveno paskutiniame kare, ir sunkiausių nuostolių, kuriuos ji pakėlė, vis dėlto išvengė savo visiško sunaikinimo, nes jos nariai savo tarpe pasižymėjo ypatingu vieningumu.

INDIVIDO SIELOS IR MINČIŲ LAISVĖS UGDYMAS

Neperseniausiai Washingtone, D.C., presbiterijonų kunigas Edward L.R. Elson per pamokslą, kurio klausėsi ir prezidentas Eisenhoweris, įrodinėjo, kad protestantizmas esąs užtvanka prieš komunizmą. Kunigo žodžiais, komunizmas nesustiprėjęs ne vienoje protestantiškoje šalyje, pav. Švedijoje, Norvegijoje, Jungtinėse Valstybėse. Protestantizmas išugdas individo sielos bei minčių laisvę.

DVASINĖ BROLYSTĖ

Viename Bavarijos miestelyje pirmą kartą pokario metu Vokietijoje buvo pastatyta senkatalikių bažnyčia. Išventinimo iškilmėse dalyvavo senkatalikių vyskupas Daumel. Savo pamoksle padėjo jis protestantų episkopų bažnyčiai JAV-ėse, kurios lešomis per P.B.T. buvo statyta. Po to kreipėsi jis į tos pačios vietovės liuteronų kunigą, tardamas: "Kadangi Jūs ir Jūsų parapija neturi čia nuosavos bažnyčios, siūlome Jums naudotis šiais mūsų maldos namais. Jūsų ir mūsų reikalai ir brolystė Kristuje turėtų rasti savo išraišką, daugiau kame nors negu vien tuščiuose žodžiuose ir bergždžiose pageidavimuose. Širdingai kviečiame Jus naudotis šia bažnyčia savo pamaldoms, krikštui ir Šv. Vakarienei pagal įprastąją savo bažnytinę tvarką."

(atkelta iš 13 psl.) TĖVIŠKĖS ŽIEMUŽĖ.

kita būtybė, pilna geidimų ir gyvybės. Ima slūgti sniegas, tirpti nuo stogų, varvėti žemėn - ima lengvėti daiktams, orui ir pačiam piliečiui. - Ir vėl ima rauktis, rauktis debesų plyšys; maža maža prāgiedrulis, kol galiausiai visai išnyksta, kol neregimā piktosios laumės ranka vėl padaro pilka pilka, kaip pragaruosė. Užgęsta ir piliečių akys, palaidojusios saulės viltį. Belieka jiems atminimui varvulių žvakės nuo stogo ...

- Kas gi čia bus, vyrai?... O kas gi čia bebus? - ėmė galų gale nerimti visi piliečiai.

- Citit, citit! - ramino senieji, mokydami jauniomėnę kantrybės. Tokią žiemą iškentus, jau kad bus "pavasaris", tai bus! Pamaty-
sit!

oOo .

("Žiemos" prāgiedruliai)

Mūsų CIVINIMAS Ir veikla

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ JAUNIMO PO-
BŪVIS ČIKAGOJE

Jau anksčiau minėjome, rašdami apie Čikagos Tėviškės Bažnyčios Parapijos jaunimo ratelį, kad šis kartu su ev.reformatų jaunimu lapkričio 26 dieną rengė bendrą pobūvį. Pats iniciatorius tam buvo Tėviškės jaunimo ratelis su savo vadovu stud.Algirdu Jonušaičiu priešakyje. Nors jau ir keli mėnesiai po to praslinko, pats vakaras buvo gana gražus, kad ir dabar dar neprošali mintimis ties juo stabetelėti. Štai kaip vyko:

Susirinko apie 150 žmonių, jaunimo ir svečių. Gausioje programoje šalia pasirodymų tilpo ir kavutė ir pasilinksminimai. Bet iš eilės! Vaisės pradėjo kun.St. Neimanas malda. Rengėjų vardu sveikino susirinkusiuosius Tėviškės jaunimo ratelio vadovas. Po jo tarė žodį kun.A.Trakis. Jis pasidžiaugė šia švente ir pasiūlė neužilgo ją pakartoti! Luteronai ir reformatai, esą, vis rasdavo bendrą kalbą, o Klaipėdoje teskyrė jų bažnyčias tik viena gatvė. Bet atėjo laikas, kad mes evangelikai turime rasti netik bendrą kalbą, o ir bendrą veiklą! Senimas iš jaunųjų šiuo atžvilgiu tepasimoko! -Bendradarbiavimo minčiai pritarė ir sekantis kalbėtojas, Liet.Ev. Ref.Kolegijos prezidentas dr.J. Mikelėnas. Kalbėjo dar ir dr.J. Vileišis ir vyr.stud.patarėjas Martynas Purvinas, o Ziono parapijos vokiečių, ir lietuvių jau-

nimo atstovai sveikino šią šventę, iš lietuvių - p.J.Šikšnius. Margoje programoje, kuri ne vieną dalyvį nustebino, matėsi štai kas: Agr.K.Karosas atpasakojo neparašytą romaną, kuris liečia protestantizmo kūrybine galia ir nuopelnus mūsų tautai ir bendrai žmonijai. Jaunimo oktetas, vedamas p.J.Mieliulio, sudainavo itin gražiai kelias liaudies dainėles. Klausytojams nerimstant, teko pakartoti. Sesių Srugyčių duetas, palydimas akordeonu, rado taipgi malonaus pritarimo. Leonas Gružas, atsikėlęs iš Los Angeles, paskaitė "Rudens gėrybės" iš "Metų". Po to pašokta - kaip Donelaičio laikais - tautiniai šokiai: šešiese ir aštuoniese. Šokiams vadovavo p.Juozas Kleinaitis. Aldona Misiūnaitė ir L.Korsikaitė gyvai padeklamavo "Jūratę ir Kastytį." Programa patiko dalyviams. Esą, į Lietuvų Kongresą atvykęs p.Trečiokas iš Waterbury, tiesiog su ašaromis džiaugėsi, pamatęs tokį puikų jaunimo pasirodymą. Savo kalboje jis taipgi pabrėžė tolimesnės visų evangelikų broliškos veiklos mintį. Po užbaigos žodžių sugiedota:

"Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais norime ir likt..."
Lieka pridurti, kad jaunieji po to gražiai pasilinksmino.

Sekantį kartą - kaip rašo mums - žada ir pats mūsų reformatų jaunimas prisidėti prie programos išpildymo. "JR" sveikina tokius artinančius pobūvius ir linki, kad tas "sekantis kartas" visai neužilgo įvyktų!

oOo

KAI DU STOS, VISADOS
DAUGIAU PADARYS:
VIENS PRADĖS, KITS PADĖS,
DAUG TOLIAU VARYS.

JAUNIMAS VEIKIA

Štai viena iškar-
pėlė iš vieno Kana-
dos lietuvių laikraš-
čio:

"Neseniai Toronte
įvyko (ev.) jaunimo
susirinkimas. Jame dau-
gumą sudarė ev. liute-
ronų lietuvių parapi-
jos jaunimo dalis. Be-
to, buvo po 2-3 jau-
nuoliai, priklausantieji Missou-
ri liuteronų parapijai Toronte,
reformatų parapijai Cikagoje ir
nepisirašę jokiai organizuotai
parapijai. Užsidedęs jaunimas ne-
rado kliūčių veikti ..." Bus įdo-
mu daugiau apie šią veiklą suži-
noti.

KA VEIKIA MŪSŲ SEKMADIENIO MO-
KYKLOS VOKIETIJOJE ?

Jau pradžioje tek-
tų pareikšti: išsi-
sklaidžius begyvenant,
daugumai išvykus į už-
jūrį, yra sunku kal-
bėti apie kokią nors
veiklą, bet kokioje
srityje. Juo labiau
tačiau apie mūsų sekma-
dienio mokyklėlių dar-
bą. Kaip žinia, jose

veikia beveik vien paprasti para-
prijiečiai, gi laisvų mūsų kunigu,
kurie galėtų šį darbą remti ir
prižiūrėti, tėra vos keli ir ant
tų pačių griūva visų mūsų parapi-
jiečių Vokietijoje aprūpinimas.
Negalėdamas kuo nors padėti, bet
su viltimi, kad ir susižinojimas
vieno vedėjo kitu, jo darbo būdu
ir rūpesčiais parems jį šiame dar-
be, ėmėsi "JR" apklausinėti Vo-
kietijoje dar užsilikusių kelių
mokyklėlių vedėjus. Iš to, kas su-
laukta, šis tas tebūnie čia pa-
teikta:

1. Wehnen lietuvių stovykloje
sekmadienio mokykla veikia gan
gražiai. Čia gyvena kun. A. Kele-
ris, kuris ir veda tą mokyklėlę.
Susirenka vis ligi 20 vaikučių.
Tiesa, parapijoje yra apie 50 lie-
tuvių evangelikų vaikų, bet dalis

jų lanko Vasario 16 Gimnazija,
tačiau ir dalyvauja šios gimnazijos
sekmadienio mokyklėlėje. Suėjim-
ai vyksta tais sekmadieniais,
kada ir suaugusiems laikomos pa-
maldos, nes kunigas ne kiekvie-
ną sekmadienį gali būti Wehnenė.
Yra dar apie 10 kitų vietovių,
kur mūsų parapijiečius tenka dva-
siniai aptarnauti.

Patys suėjimai vyksta vaikų
pamaldėlių formoje. Giedamos ke-
lios giesmės ir aiškinamas Šv.
Rašto tekstas, įtraukiant ir vai-
kučius į pasikalbėjimą.

2. Diepholz'o sekmadienio mo-
kykla. Pirmiausia tenka paminė-
ti, kad nuo gimnazijos vasaros
atostogų Diepholz'o mokykla pa-
sidalino į dvi dalis: į gimnazi-
jos ir stovyklos mokyklėles. Tai
žymiai geriau atitinka esamoms
sąlygoms, nes gimnazijos atosto-
gų metu visi moksleiviai, kartu
ir pati mokytoja, išvyksta namo
ir mokyklos darbas nutraukiamas.
Šiuo metu ir pati gimnazija per-
sikėlė kiton vieton.

Gimnazijos sekmadienio mokyk-
lėlę veda p. Iydijs Zandavaitė.
Nors ir užregistruoti 43 vaikai,
bet teatsilanko dažnai vos pusė.
Suėjimai įvyksta kas sekmadienį.
Jie vykdavo maždaug tokia tvar-
ka:

Susirinkus vaikams vienoje
gimnazijos klasėje, iš pradžių
atsistojama ir sukalbama malde-
lė: "Šventosios Dvasios dovanų
atsiųsk mums, Dieve mielas..."
Po to pagiedama viena kuri nors
giesmelė. Po šios - skaitoma ir
paaiškinama viena Šv. Rašto vie-
ta, įtraukiant ir vaikus į po-
kalbį. Kartojamos ir išmoktos
maldelės: ryto, vakaro, prieš
valgį, po valgio... Be šių mal-
delių vaikučiai išmoksta atmin-
tinai pasakyti kokią nors nusaky-
mą iš Šv. Rašto. Šis būna prieš
tai paaiškinamas ir dažniausiai
surištas su aptartąja Šv. Rašto
vieta. Prieš pabaigą būdavo
anksčiau ir padalinamas keturių
puslapių sekmadienio mokyklos
vaikams skirtas laikraštėlis vo-
kiečių kalba: "Für Euch!" Tas la-
pelis būdavo vaikų labai laukia-

mas. Tačiau paskutiniuoju laiku jis nebeužsakomas. Suėjimas užsi- baigdavo giesme ir maldelėmis: "Tėve mūsų..." ir "Palydėk tu mus..."

Mokyklėlės vedėja pareiškė, kad darbas truputį varžomas, neturint jokių knygų, kuriose būtų nurodyti tekstai iš Sv. Rašto kiekvie- nam sekmadieniui. Pasigendama ir vyresnio asmens - pati vedėja y- ra devintos klasės gimnazistė -, kuris "su patarimais, ar panašiai, stovėtų mūsų dešinėje." -

Diepholz'o stovyklos mokyklė- lė yra žymiai mažesnė. Į ją teat- silanko maždaug 13 vaikų. Joje dirba p. Kavolis. Daugiau žinių a- pie šią mokyklėlę dar neturime.

3. Lübeck'o sekmadienio mokyk- lėlė. Jos vedėja yra p. Herta Kal- vaitytė. Atsilanko 16 vaikučių, o patys suėjimai įvyksta beveik kas sekmadienį. Apie suėjimų eigą ra- šo p. Kalvaitytė:

"Pradedame su giesme, po to vyksta malda ir Biblijos apmąsty- mas. Tada dar kartą pagiedame ir aš papasakoju vaikučiams iš 'Sa- menkórner' įvairius atsitikimus ir kitokius aprašymus. Minėtą laikraštėlį gaunu vieną kartą mė- nesyje; kiekvienam sekmadieniui skirtas vis atskiras lapas. Po to pagiedame giesmę ir pamokau vai- kučius daugiau giesmių ir malde- lių. Baigiu vis maldelėmis ir ben- dra malda: 'Tėve mūsų...' Po už- baigos giesmės vaikai išsiskirs- to. Mūsų vaikai jau moka šias giesmes:

1. Aš avelė Viešpaties.
2. Aš kūdikėlis menks esu.
3. Dievs yra meilė.
4. Dieve, tėve danguje.
5. Duok būt tavais ir likti.
6. Viešpatį liaupsink.
7. Ryšio dvasioje jieskokim.
8. O Jėzau, teikis likti.
9. Mielas Jėzau, mes čionai.
10. Pilnos rankos.
11. Kur tiktai aš vaikštinėju.
12. Nors tūkstantį burnų turėčiau.
13. Tvirčiausia apsaugos pilis.
14. Atverk duris, atkelk vartus.

Taip pat moka ir keletas mal- delių. - Praeitom Kalėdom vaiku- čiai mokėsi šias giesmes:

1. Ateikit vaikeliai.
 2. Aš iš dangaus čion ateinu.
 3. Kalėdų medžio, ak, grožybe!
 4. O džiaugsminga.
 5. Pabusk, taip balsas mus bu- din.
 6. Tyli naktis.
 7. Žinau aš skaisčią rožę."
- Labai gražu, kad vaikučiai išmoksta čia tiek daug giesmių. Juk ir tėviškėje būdavo mūsų parapijos "giedančios parapijos."

4. Neustadt'o sekmadienio mo- kyklėlė. Ją rūpinasi p. J. Parei- gis. Į pačią mokyklėlę įsire- gistravę ir ją lanko viso 14 vaikučių. Suėjimai vyksta kas sekmadienį nuo 11 ligi 12 va- landos. P. Pareigis apibudina vi- są veiklą ir rūpesčius štai kaip:

"Paprastai pradedame suėji- mus su giesme ir maldelėmis, tada vyksta evangelijos paskaitymas ir tikėjimo išpažinimas, kurių visi bendrai sukalbame. Po gies- mės aiškinamas tai dienai skir- tas Sv. Rašto tekstas. Po to vėl giesmė, malda ir užbaigos gies- mė. Aš priėjau prie tos išva- dos, kad sekmadienio mokykloje reikia su vaikučiais kiek ga- lint daugiau giedoti; vaikai išmoksta daugiau giesmių, o ir jų gaidas.

Koki nors parengimų mažai kada teturime, nebent per Kalė- das ar Velykas. Tada paruošia- ma kokio nors maža programėlė su eilėraščiais, giesmėmis ir apdovanojimu. Žinoma, būtų ga- lima ir dažniau ką nors paruoš- ti, tik gaila, neturime tam jo- kios medžiagos. Ir per Kalėdas, pavyzdžiui, tenka vis kartoti kiekvienais metais tą patį; rei- kėtų ko nors naujo! Vokiečių kalboje visokių veikalėlių yra gan daug, reikėtų tik kam nors pajieskoti ir išversti į lietu- vių kalbą. Tuo tikrai pagyvėtų visas tokių švenčių paruošimas.

Svento Rašto teksto (Nusida- vimų) aiškinimui naudoju sekan- čias knygas:

- 'Lasset uns aufsehen auf Je- sum', Plan B ir
'Für Herz und Gemüt der Klei-

nen', von Max Paul.

Salia giesmių mokomės ir maldelių: ryto, vakaro, prieš ir po valgio.

I klausimą, kokie sunkumai vargina, ko pasigendama, ko pageidaujama, būtų galima daug ką pasakyti, bet ar tuo ką atsiuksime? ... Trūksta mums kunigų ir dėlto retai kunigas teatvažiuoja, o atvažiuavęs laiko pamaldas suaugusiems, lanko ligonius, o vaikūčiams pamaldelių pravesti, su jais pasikalbėti nebesuspėjama. Vaikūčiai jaučia esą pamiršti. Kai kas iš tėvų leidžia vaikus į vokiečių sekmadienio mokyklą, kur kunigas pats pamaldėles laiko. Nors ten, žinoma, tas pats kaip ir pas mus, tik kad kunigas vadovauja, atrodo tėvams iškilmingiau, prakilniau... Yra tiesiog būtinas reikalas, kad ir mūsų jauniems parapijiečiams atvykęs kunigas pravestų atskiras pamaldėles! Mūsų senieji išmirs, jaunieji pueis kitais keliais ir vieną gražią dieną nebeturėsime nieko."

5. Schwäbisch-Gmünd'o sekmadienio mokyklėlę vedą p. Elvira Knektys. Apie šią mokyklėlę, dėja, daugiau žinių dar neturime.

Kaip matyti, Vokietijoje tebeveikia dar šešios sekmadienio mokyklėlės. Didumoje jų veikla paparsi. Jeigu šis viens kitų susižinojimas, kurį čia pravedėme, galės nors truputį paremti vedėjus jų darbe, suteikti naujų minčių - tai jo tikslas bus pilnai atsiiektas.

Žemiau pateikiame minėtų mokyklų vedėjų antrašus:

1. Kun. A. Keleris,
(23) WEHNEN, Post Ofen über
Oldbg 1/0., Lit. Lager
2. Ivdija Zandavaitė,
(16) LAMPERTHEIM/Hessen,
Hüttenfeld-Schloss Rennhof,
Lit. Gymnasium
- J. Kavolis,
(23) DIEPHOLZ,
Lager am Flugplatz
3. Herta Kalvaitytė,
(24) LÜBECK,
Vorwerkerstr. 103, Bar. 4/7

4. J. Pareigis,
NEUSTADT/Holst.
Vorderviek 1/81

5. Elvira Knektys,
(14a) SCHWÄBISCH-GMÜND,
Schmiedegasse 9

AMATO MOKINIŲ BENDRABUTIS ANNA-
BERG'E

Vokietijoje gyventiesiems ir "JR" skaitantiesiems Annaberg'as nėra slapta sąvoka. Bet jeigu kas būtų jį pamiršęs, ar mažai apie jį tegirdėjęs - prašom susipažinti:

Annaberg'as yra vienas kalnas prie Bad Godesberg'o, Vokietijoje. Ant jo viršūnės gyveno apie tūkstantį metų Reino grafu von Westersholt giminė. Ten matytume seną dvarnamį ir kelis pašalinius pastatus. Visa tai priklauso dabar Pabaltiečių Krikščionių Studentų Sąjungai, kurios generalinis sekretorius yra kun. J. Urdzė. Patys pastatai, kai minėta sąjunga perėmė šią vietą, buvo labai vargingoje padėtyje: dilgėlynais apžėlęs, apgriuvęs trijų augštų dvarnamis liūdnai bepriminė kadaise buvusias triukšmingas puotas ar iškilmingas Bonnos Borussie studentų sueigas. Fontanas išsekęs. Kieme stovėjo keli pašaliniai pastatai - buvusios arklidės. Tai viskas. Per pusantrų metų laiką gi daug kas pasikeitė: dvarnamis paaugo dar vienu, šone keliais, augštais. Dilgėlynai pasitraukė giliau į mišką. Fontanas, jei neužsikimšęs, visuomet linksmi čiurkšleina. Gi pirmame pašaliniame pastate vargiai kas beatpažintų jo ankstyvesnę paskirtį. Tai ir yra amato mokinių bendrabutis.

Kviečiame jį aplankyti! Nuobodų nebus, nes susitiksime visą krūvą lietuvių jaunuolių, kurie čia mokosi amato arba prekybos. Bet su jais - vėliau. Dabar apžiūrėkime patį pastatą.

Pirmame augšte užtikėtume at-

PAB. KRIKŠČ. STUD. S-GOS AMATO MOKINIŲ BENDRABUTIS
ANNABERG' E

Bendrabučio vedejas stud.
theol. Paulis Urdze, kilęs
iš Lietuvos

Gustavas pučia!

Bendrabučio pastatas

skira žaidimų kambarį, virtuvę - kuri kol kas dar neveikia, o kita - mė gale stalių dirbtuvę. Joje tikriausiai rastume bedirbančius kelis vokiečius meistrus ir keletą jaunųjų stalių, jų tarpe ir vieną lietuvį. Per visą antrą augštą išsitilies koridorius, nuo kurio po kairę ir dešinę - atskiri kambariukai su centraliniu apšildymu. Iš kur tiek lėšų tam viskam paimta? Toks klausimas dažnai kyla, apsidairius tame name. Atsakymas: Didumoje visą statybą parėmė Šiaurės Reino-Vestfalijos socialinė ministerija, pateikdama 40 000 DM. Statyti šiek tiek padėjo ir ekumenės darbo stovyklės, palinksmindamos ir pajvirindamos kasdienišką bendrabučio gyvenimą.

Atverkime dabar kambarėlių duris ir susipažinkime su pačiais jų gyventojais. Iš viso yra 32 mokiniai, jų tarpe 7 lietuviai. Dauguma lietuvių atvykę iš Schleswig-Holstein'o krašto, kur lavinimosi galimybės itin sunkios, nes daug pabėgėlių ir mažai pramonės. Tokie štai yra:

- Jonas Mankus, mokosi mūriniuku, nors ir norėjo tapti staliumi. Priežastis: vyresnio amžiaus jaunuoliams nebeįmanoma surasti pas meistrus laisvų vietų, belieka tik - permokymo kursai ir mūrniko darbas.
- Gustavas Mankus, tas pats, kurį jau stalių dirbtuvėje sutikome. Už metų taps gizeliu.
- Augustas Mejus, mokosi prekybininku, dirbdamas vienoje firmoje už Bonn'os. Jis dar ir dabar nepraranda vilties kada nors įgyti brandos atestata ir eiti kunigo mokslus.
- Arminas Lipšys, vienas jauniausiųjų. Tenka čaržininku mokytis.

Be šių jaunuolių yra dar keli ir iš Diepholz'o:

- Kurtas ir Helmutas Ruñiai. Pirmasis elektrotechnikas, o antrasis mūrnikas.

Gi neseniai pribuvo dar ir iš Wehnen'o:

- Edvardas Leškys, automechanikas.

Kokios gi bendros čia mokymosi ir gyvenimo sąlygos? -

Pats mokslas paprastai užtrunka vis 3 metus ligi meistro padėjėjo (gizelio) ir tiek pat metų ligi meistro. Patys mokiniai šalia buto, maisto, apšildymo aprūpinami dar ir kartą per metus skiriamomis pašalpomis. Beto, mėnesiui gauna dar vidutiniškai po 20,- DM kišenpinigių. Visa tai yra teikiama iš vokiečių socialinės ministerijos. - Šiaip tie laikai, kuomet teko vargti perpildytuose seno pastato kambarėliuose jau praėjo. Dabar jaukus, šviesūs, svarūs kambarėliai kviečia mokinius gyventi juose. Viename kambarėlyje telpa vis 2-3 mokiniai. Atrodo, labai palankios sąlygos. Dėja, pats bendrabutis yra šiek tiek nuošalioje vietoje. Tokiu būdu tenka kai kuriems net valandą važiuoti, kol pasiekia savo darbovietę, kuri yra Bonn'os mieste arba jo apylinkėse pas pavienius meistrus ar įmones. Ilgainiui tas apsunkina. Bet tai nugalimą kliūtis.

Šis bendrabutis visuomet dar priimtų mielai ir daugiau lietuvių jaunuolių. Padėtis šiuo atžvilgiu yra tokia: kadangi bendrabutis negali būti tuščias, nes ne tam skyrė lėšas vokiečių valdžia, tai neatsiradus ši rudenį pabaltiečių mokinių, jų vieton priimti vokiečių mokiniai. Atsiradus mūsų šeimoms, visuomet anie gali būti pervesti į vokiečių amato bendrabučius. Tokiu būdu dar tilptų kokia 16 pabaltiečių mokinių. Būtų malonu, kad mūsų žmonės čia Vokietijoje suprastų šią palankią galimybę ir nepaliktu neišnaudoję savo vaikams. Jokių lėšų iš naudotojų nereikalaujama, o naudos gautų jie daug. Kartu norėtusi dar pabrėžti, kad delsti šiuo reikalu visai nepalanku, nes juo vyresnis jaunuolis, tuo sunkiau jam surasti laisvą vietą pas meistrą ar įmonėje. Nuo 18 metų tai beveik neįmanoma. - Susidarius didesnei lietuvių mokinių grupei, būtų galima įsteigti ir lietuvišką mokyklėlę.

Ši žinutė tebūnie priimta kaip kvietimas į bendrabutį.

NETEKOME MARTYNO MOZŪRO

Hannover-Stöckeno parapijoje negailėtingoji mirtis išplėšė iš mūsų tarpo šios parapijos tarybos pirmininką Martyną Mozūrą. Velionis buvo kilęs iš Stumbrių kaimo, Klaipėdos krašto. Šių metų sausio mėnesyje būtų sulaukęs

70 metų, bet nebuvo lemta. Stovyklinis gyvenimas sutirpdė jo jėgas. Iygnujaudamas savo mirtį, rašė jis vienam prieteliui lapkričio mėn. pradžioje: "... tik dabar esu priverstas savo bėda nusiskusti. Taip gyvename ir skurstame jau per aštuonerius metus viename ir tame pačiame nesveikame barake, nes jei nesiseks greit iš šios stovyklos išsprukti, mes čia numirsime..."

Ilsėkis ramybėje toli nuo savo mylimos tėviškėlės!

KALĖDŲ EGLUTĖ DIEPHOLZ'E

Praeitų metų gruodžio 19 d. Diepholzo jaunimo ratelis suruošė gražią Kalėdų eglutę. Ji buvo skirta gimnazijos ir stovyklos sekmadienio mokyklų vaikučiams. Dalyvavo kun. Keleris, gimnazijos direktorius, visi mokytojai

ir daug šiaip svečių. Atidaromąjį ir užbaigos žodį tarė, o ir bendrai visam vakarui vadovavo mokytojas J. Jurkaitis. Kalbėjo ir kun. Keleris. Jis prisiminė tėviškėje likusių mūsų brolių ir seserų, kurie neturi tokių sąlygų švęsti Kalėdas.

Meninę programos dalį išpildė sekmadienio mokyklos mokiniai ir jaunimo ratelio choras. Pirmieji suvaidino M. Zablockio vaizdelį "Kalėdų eglutė". Režisavo mokytojas Jurkaitis. Mergaitės pašoko gražų šokį, o patis ratelio choras, susidedas iš gimnazijos evangelikų mokinių, pagiedojo dvi

giesmes. horą veda mokinė H. Sneideraitytė. Meninę dalį užbaigė visų laukiamas Kalėdų senelis su dovanų maišu. Vaikučiai sakė kalėdinius eilėraščius, o senelis teikė dovanas. Žinoma, tik tiems, kurie lanko sekmadienio mokyklą.

Esą, vakaras praėjęs puikiai! Vaikai buvo neblogai paruošti. Čia tektų paminėti, kad programos ir dovanų paruošimu, o kartu ir viso vakaro pravedimu rūpinosi dar ir sekmadienio mokyklos vedėja p. Iydijsa Zandavaitė, kuri yra ir kartu jaunimo ratelio pirmininkė.

oOo

Paskutinė žinutė iš Diepholzo jaunimo ratelio buvo tokia:

"Atrodo, kad po atostogų - sausio mėnesio pradžioje, jau tikrai kelsimės į Hüttenfeld'ą. Ten žadame neapsileisti ir dirbti kaip iki šiol tiek sekmadienio mokyklėlėje tiek jaunimo ratelyje." - "JR" linki sėkmės!

ŽINUTĖS IŠ LÜBECK'O

Šiuo metu lietuvių ev. parapijoje Lübeck'e yra 150 žmonių, įskaitant ir nekonfirmuotus. Per praėjusius 1953 metus iš viso buvo atlaikyta 12 pamaldų, kurių šešias laikė sakytojai. Šiaip pamaldoms atvykdavo

kun. A. Keleris ir kun. D. Jurkaitis.

ŽINUTĖS IŠ WEHNEN'O

Kučių vakarą stovyklos bažnytėlėje įvyko pamaldos. Dalyvavo sekmadienio mokyklos vaikučiai, pagiedodami kalėdines giesmes ir sakydami eilėraščius. Žmonių prisirinko pilna bažnytėlė. Po pamaldų buvo visi vaikučiai apdovanoti. Parapijos

taryba yra labai dėkinga Čikagos Evangelikų Moterų Draugijos pirmininkei p. Lacytienei ir Wehnen kooperatyvo "Talka" vedėjui p. Lūngui, kurie savo aukomis suteikė galimybę paruošti vaikučiams kuklias dovanėles. Pirmą Kalėdų dieną buvo taipgi pamaldos. Kartu buvo pakrikštyti ir trys vaikučiai. Gruodžio 22 dieną kun. Keleris sutuokė Joną Jurkutaitį ir Hertą Hochleitnerytę.

Pereitų metų statistika:

Gimė ir buvo pakrikštyti 4 vaikučiai;

konfirmuoti trys vaikai;
sutuoktos dvi poros ir
palaidoti du parapijiečiai.

Dabartiniu metu parapijoje yra 182 žmonės.

Įsigyta altoriui naujos žvakidės ir antklodė.

KAIP MŪSŲ SENELIAI ŠVENTĖ KALĖDAS

Kalėdų antrą dieną Varel'io prieglaudose senelius aplankė kun. Keleris. Buvo pamaldos. Buvo ir aplankytos senelės ligonės. Pamaldose grojo Tamara Kelerytė, o jos seserys - mokinės Jadvyga ir Elena - pagiedojo seneliams pamaldų metu kelias kalėdines giesmes. Tas suteikė seneliams daug kalėdinio džiaugsmo.

Tas suteikė seneliams daug kalėdinio džiaugsmo.

VYDŪNO ANTKAPIS JAU PASTATYTAS

Jau praėjo keli mėnesiai, kai Detmole ant Vydūno kapo pastatytas antkapis. Tai įvyko Vydūno Fondo rūpesčiu. Ta pačia proga tebūnie paminėta ir kita žinutė:

Klaipėdoje viena didžiųjų gatvių tapo dabar pavadinta Vydūno vardu. - Būdinga, kad tas įvyko tik po velionies mirties.

+ Uolus "JR" bendradarbis Ignas Šmigelskis gyvena viename miestelyje prie Giessen'o, Vok. Jis vedęs evangelikę ir labai džiaugiasi evangelikiška spauda bei domisi evangelikų gyvenimu. Gyvena su šeima - penkiese - 15 kv. m. bute. Padėtis gan varginga, nes jis pats jau du metus, kai bedarbis. Ypač sunku žiema, kai dideli šalčiai, kai reikia daug kuro.

+ Irena Šernaitė, o ir Irena Uličkaitė, abi iš Diepholz'o jaunimo ratelio, gyvena dar ir dabar Toronte. Jos abi dirba Canadian General Electric Company įstaigoje kaip sekretorės. Yra patenkintos savo darbu, nes jis įdomus, turįs įvairumų ir gana daug atsakomybės. Irenos Š. brolis baigs šiais metais statybos inžinerijos studijas.

ČIKAGOS IR ILLINOIS UNIVERSITETAI

"JR" Nr. 10/11 "Mūsų ratelio" skyriuje buvo pateikta viena nevisai tiksli žinutė apie studijuojančius šus Illinois universitete ir jo pratęsimą.

Pats "University of Illinois" yra Urbanoje (apie 150 mylių nuo Čikagos!). Pačioje Čikagoje, Navy Pier, yra Illinoisaus universiteto pratęsimas, o ne atvirkščiai! Ten studijuoja dalis pirmamečių ir antramečių. Pavarde buvo teisingai priduktos, išskyrus mano - aš studijuoju Urbanoje...

- Stud. Julė Bendikaitė
Champaign, Ill.

- Širdingas ačiū už pataisymą!
Red.

JAUNIMO RATELIS - lietuvių evangelikų jaunimo laikraštis
 YOUTH CIRCLE - Lithuanian Evangelical Youth Publication

Straipsniai, žinios ir kita medžiaga siunčiama šiuo antrašu :

Alg.Gintautas, /22c/ MENDEN (Rhld.), Gartenstr.9/ Germany

Šio numerio administraciniai reikalai atliekami taipgi šiuo antrašu.- Redakcija taiso rankraščius pagal savo nuožiūrą. Autoriaus pageidavimai gerbiami.

Laikraštis palaikomas aukomis. Jis gaunamas per kiekvieną liet.ev.jaunimo ratelio vadovą, "JR" platintoją arba tiesiog iš administracijos. Aukas priima kiekvienas jaunimo ratelio vadovas, "JR" platintojas arba tiesiog administracija; jos yra dar viešai pakvituojamos sekančiame numeryje.

Paper and printing for this circular has been provided by the Lutheran World Federation as a remembrance from Lutheran Churches throughout the world.

Popierius ir spausdinimas šiam leidiniui gautas iš Pasaulio Liuteronų Sąjungos kaip sveikinimas iš Pasaulio Liuteronų Bažnyčių.
